

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE MIDDEN - NEDERLAND
13 juni 2022 (mondelinge uitspraak 10 juni 2022)

Zitting: 10 juni 2022 te Amersfoort
De commissie bevindt zich in de Brink op het terrein van ....
De mondelinge behandeling vindt via beeld -en geluidsverbinding plaats.

Klachtnummer: KC 2022 – 040

---

1. De klacht

De klachtmelding vermeldt de volgende klacht:
Klager is het niet eens met de gedwongen opname. Hij heeft geen opname nodig. Klager werkt gewoon en gaat meerdere keren per week naar de sportschool. Dit zou hij allemaal niet kunnen doen als hij psychotisch is. Klager vindt dat er met hem wordt omgegaan alsof hij twaalf jaar is.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 1 juni 2022 heeft de commissie de klacht van klager ontvangen. Klager heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 7 juni 2022 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klager in kennis gesteld.
- Op 7 juni 2022 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 10 juni 2022.
- De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen. De commissie heeft op 9 juni 2022 een schriftelijke reactie ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 10 juni 2022 plaatsgevonden. Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7, aan klager, aangeklaagde en de pvp medegedeeld (telefonisch).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klager is geboren op ... Klager is bekend met een psychotische stoornis en onder behandeling op de poli voor bipolaire stoornissen. Hij heeft een psychiatrische voorgeschiedenis en is in 2020 opgenomen geweest in verband een psychotische ontregeling. Nadien is klager in behandeling bij de poli psychotische en bipolaire stoornissen. In 2021 is hij opgenomen in verband met een psychotische decompensatie bij medicatiederving en cannabisgebruik. Klager

is op 26 mei 2022 vanwege een psychotische ontregeling met verbale agressie en dreigingen met een crisismaatregel opgenomen, nadat de lopende zorgmachtiging recent daarvoor was afgelopen.

Op 26 mei 2022 heeft de burgemeester een crisismaatregel genomen die geldig is tot en met 29 mei 2022, waarbij, onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding, het opnemen in een accommodatie is toegewezen.

De zorgverantwoordelijke heeft klager op 26 mei 2022 onderzocht en op 26 mei 2022 is de voorgenomen beslissing met hem besproken.

Op 26 mei 2022 wordt aan klager de informatie over het verlenen van verplichte zorg door de geneesheer-directeur overhandigd.

Op 26 mei 2022 wordt de beslissingsbrief aan klager overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de crisismaatregel.

Op 30 mei 2022 heeft de rechtbank Midden-Nederland, locatie Lelystad, een zorgmachtiging verleend tot en met 20 juni 2022, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding het opnemen in een accommodatie is toegewezen. Het OM heeft op 27 mei 2022 een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel aangevraagd.

Op 2 juni 2022 heeft de zorgverantwoordelijke klager onderzocht en op 2 juni 2022 is de voorgenomen beslissing met hem besproken.

Op 2 juni 2022 wordt aan klager de informatie over het verlenen van verplichte zorg door de geneesheer-directeur overhandigd.

Op 2 juni 2022 wordt de beslissingsbrief aan klager overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel.

De zorgverantwoordelijke stelt in de brieven van 26 mei 2022 en 2 juni 2022 dat de volgende verplichte zorg zal worden gegeven: het opnemen in de accommodatie, vanwege een floride psychotisch toestandsbeeld, waarbij er sprake is van bizarre en beïnvloedingswanen en hallucinaties geluxeerd door stoppen met medicatie. Ernstig nadeel bestaat uit risico op agressie naar derden vanuit het psychotisch toestandsbeeld. Er is geen sprake van vrijwilligheid. Doelmatigheid: opname is doelmatig in het afwenden van ernstig nadeel. Het gedrag van klager leidt als gevolg van een psychische stoornis tot ernstig nadeel. Verplichte zorg is het uiterste middel. Er zijn geen mogelijkheden voor zorg op basis van vrijwilligheid, geen minder ingrijpende alternatieven die het beoogde effect hebben, verlenen van verplichte zorg is evenredig gelet op het doel en het is redelijkerwijs te verwachten dat de verplichte zorg effectief zal zijn. Verplichte zorg wordt verleend om een ernstig nadeel af te wenden en de geestelijke gezondheid te stabiliseren.

4. Toelichting van klager

Klager heeft ter zitting een toelichting op zijn klacht gegeven; deze wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klager gaat antwoordt hij dat het naar omstandigheden (zijn leven is hem ontnomen, zegt hij op de zitting) goed gaat, hij na twee dagen in de kliniek weer alles heeft geregeld en het verder prima met hem gaat. Hij zegt onterecht te zijn opgenomen en dat komt door zijn moeder die hem uitspeelt. Klager vertelt dat hij econometrie heeft gestudeerd en dat hij

naar Barcelona wil, daar heeft hij een baan gevonden. Hij vertelt heel vaak naar de sportschool te gaan en laat de commissie foto's zien van zichzelf met ontbloot bovenlijf van vóór en na een aantal bezoeken bij de sportschool. Hij zegt freelance fotowerk te doen en door niemand wordt gezien als iemand die psychotisch is. Dit wordt alleen door GGZ en zijn moeder zo gezien. Hij vertelt dat hij in het verleden een psychose heeft gehad, maar dat hij dit nu niet herkent en nu niet aan de orde is, dus een behandeling ook niet aan de orde is.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij niet agressief is, maar dat Harold, verpleegkundige van de crisisdienst, hem als een kind behandelde. Ook zegt hij dat het niet juist is dat hij de bril van zijn moeder heeft afgeslagen. Hij vertelt dat er thuis veel agressie is geweest, zijn ouders zijn gescheiden en zijn vader is naar Zuid - Afrika gevlucht om geen alimentatie te hoeven betalen.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij geen problemen heeft met het innemen van medicatie. Hij neemt de medicatie en probeert deze periode te zien als een verijdelde vakantie. Gevraagd naar de olanzapine die klager twee jaar geleden heeft gekregen antwoordt hij dat dit was voor een psychose die hij heeft gehad. Hij zegt dat zijn moeder toen de behandeling heeft overgenomen en dat hij deze medicatie al driekwartjaar niet meer gebruikt. Hij zegt nu iedere dag 10 mg te nemen, zonder te weten waartegen. Een depot vindt hij heftig, dit blijft langer in het lichaam en dat heeft hij liever niet.

Zijn klacht gaat over de gedwongen opname en de bejegening jegens hem. Klager wil zoveel zeggen en wil zijn verhaal doen, maar er wordt niet naar hem geluisterd en dat geeft hem stress. Hij zegt erg psycho gevoelig te zijn, mede door cannabisgebruik.

Gevraagd naar zijn perspectief antwoordt klager dat dit onduidelijk is en afhankelijk is van wat GGZ hem geeft. Hij vertelt zich zorgen te maken over zijn nieuwe start in een baan in Barcelona als sales costumier bij HP.

Gevraagd naar de bejegening en of klager een voorbeeld kan geven antwoordt hij dat hij dit niet kan, maar dat het met name ... was.

Gevraagd of klager alles heeft kunnen zeggen wat hij heeft willen zeggen en of er goed naar hem is geluisterd, antwoordt hij dat er gedurende de hoorzitting een 100% betere setting is dan bij de zitting van de rechtbank. Hij zegt dat hij de belangrijkste punten naar voren heeft kunnen brengen.

Gevraagd of de pvp nog iets wil toevoegen antwoordt zij dat klager haar als voorbeeld van kinderachtig gedrag heeft verteld dat een behandelaar over het project in Barcelona tegen klager gezegd zou hebben: "nou jongen, toen ik zo oud was als jij", hetgeen kleinerend en denigrerend op klager overkwam en hem heeft geraakt. Klager is hier gevoelig voor en misschien dat dit in verband staat met de relatie met zijn moeder. De pvp stelt dat de opname niet proportioneel is en de crisisdienst is afgegaan op bericht van zijn moeder over de bril en de doodbedreiging richting haar. De komst van de crisisdienst was erg bedreigend voor klager waardoor de spanning opliep, maar zij vraagt zich af of dit noodzakelijk en gerechtvaardigd is en moet leiden tot een opname.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft aangeklaagde verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat de thuissituatie van klager stressvol is. Klager heeft een moeilijke jeugd gehad, waarbij veel sprake was van huiselijk geweld. Zijn ouders speelden manipulatieve spelletjes met hem, die klager sadistisch noemt. De rol van de moeder is het creëren van onduidelijkheden, dat al langer gaande is. Er is met klager, ook ambulant, geen overeenstemming te bereiken en dit zorgt er voor dat klager telkens in de problemen komt. Klager kan bij tijden verward zijn. Degenen die hem hulp willen bieden (ambulant) voelen zich bedreigd en onprettig bij hem. Klager maakt een psychotische indruk en deze psychotische symptomen worden ook op de afdeling gezien. Dat is de reden dat aangeklaagde een behandeling wil starten met medicatie die bij klager past, weinig bijwerkingen heeft en leidt tot minder perioden van verwardheid bij klager. Voor het afnemen van de psychotische symptomen denkt aangeklaagde aan een depot met goede ambulante doorgang, waarvoor als een stok achter de deur een zorgmachtiging is aangevraagd.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat klager vaak niet te volgen is in zijn verhaal en van de hak op de tak praat, waarbij opvalt dat hij ook zelf een aantal keren de draad van zijn verhaal kwijt lijkt te zijn.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en de informatie van wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de burgemeester op 26 mei 2022 genomen crisismaatregel en de op 30 mei 2022 door de rechtbank afgegeven zorgmachtiging en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer- directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvgz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Wat betreft deze *formele* aspecten van de verplichte zorg en de beslissingsbrieven van 26 mei 2022 en 2 juni 2022 stelt de commissie vast dat deze voldoen aan de wettelijke vereisten die hiervoor zijn gesteld.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrieven van 26 mei 2022 en 2 juni 2022 blijkt dat klager bij aangeklaagde bekend is met een psychische stoornis.

Klager heeft hier tegenovergesteld dat bij hem geen sprake is van een psychische stoornis, althans dat er geen sprake is van een psychotisch toestandsbeeld. De commissie heeft daarom allereerst na te gaan of er sprake is van een psychische stoornis zoals bedoeld in de Wvvgz.

De commissie stelt vast dat de rechtbank op 30 mei 2022 een zorgmachtiging heeft verleend en dat de rechtbank in haar beschikking kennelijk tot de overtuiging is gekomen dat er bij klager sprake is van een geestelijke stoornis in de zin van de Wvvgz.

Verder stelt de commissie vast dat klager bij de beoordeling door de rechtbank van het verzoek tot het verlenen van een zorgmachtiging niet om een second opinion heeft verzocht; althans dit is de commissie niet gebleken.

De commissie ziet, gelet op het bovenstaande en op de presentatie van klager ter zitting geen redenen om aan de beoordeling ter zake te twifelen en is daarom van oordeel dat voldoende aannemelijk is dat er bij klager sprake is van een geestelijke stoornis zoals bedoeld in art. 3:1 jo. Art.7:1 Wvvgz.

De zorgverantwoordelijke heeft zich onder meer op 26 mei 2022 en 2 juni 2022 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klager en hem onderzocht. Hij heeft op 26 mei 2022 en 2 juni 2022 overleg met klager gehad over de voorgenomen beslissingen. De beslissingen zijn op 26 mei 2022 en 2 juni 2022 op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klager een afschrift van de beslissingen gegeven en hem op 26 mei 2022 en 2 juni 2022 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissingen en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De commissie acht door aangeklaagde, via het verweerschrift en dat wat op de zitting naar voren is gebracht en de informatie zoals opgenomen in de decursus voldoende aannemelijk is gemaakt dat zonder de opname een zodanig psychotisch toestandsbeeld in stand blijft dat er zich bij klager ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgz.

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klager, voortvloeiend uit zijn psychotisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit zonder de verplichte zorg leidt tot ernstig nadeel. Klager maakt een zeer verwarde en psychotische indruk. Thuis is er sprake van een onhoudbare situatie, waar een fysieke aanvaring met zijn moeder is geweest, die zich bedreigd voelde. Er is bij klager sprake van wanen en hallucinaties. Hij heeft bedreigd zijn moeder om te leggen en is dreigend naar een hulpverlener, waarbij hij het gezicht van Poetin in het gezicht van de hulpverlener zag. Klager is afgelopen periode een tijdje gestopt met olanzapine en neemt het nu wel, maar niet met de intentie dit lang vol te houden, omdat hij niet weet waarom hij dit nodig zou hebben.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan.

De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van aangeklaagde tot verplichte zorg in de vorm van het opnemen in een accommodatie voldoet aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 onder a. Wvvgz is voldaan.

De commissie verklaart de klacht voor wat betreft de verplichte zorg op grond van artikel 8:9 Wvvgz **ongegrond**.

De commissie acht door wat op de zitting naar voren is gebracht en de informatie zoals opgenomen in het medisch dossier onvoldoende aannemelijk is gemaakt dat aangeklaagde tekortgeschoten is in de uitvoering van de zorg en dat de klacht over de bejegening niet kan leiden tot verwijten die aangeklaagde kan worden aangerekend. De commissie oordeelt op grond van het vorenstaande deze klacht ongegrond.

De commissie verklaart de klacht **ongegrond**.

7. Beslissing

De commissie verklaart:

Klachtonderdeel 1. **ongegrond**

Klachtonderdeel 2. **ongegrond**

Deze beslissing is genomen door:

Mw. mr. drs. A.M.M. van Breugel, voorzitter,
Dhr. drs. R.J.P. Hazewinkel, psychiater,
Mw. M.M. van Wiggen, lid op voordracht van de Centrale Cliëntenraad.

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klager en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvrgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.